

Augusta vētra bija mācībstunda arī ūdenssaimniecībā

Arī ūdenssaimniecību uzņēmumi sajuta augusta vētras sekas. Daļai paveicās – pēc tam vajadzēja vien izdarīt secinājumus, domājot par priekšdienām. Citiem situācija bija nopietnāka un nācās novērst postījumu sekas.

“Mums iztrūka divas ļoti būtiskas lietas – elektrība un sakari,” secina Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācijas izpilddirektors un RTU asociētais profesors **Sandis DEJUS**. “Lai gan iedzīvotājiem ūdenssaimniecības pakalpojumi šķiet pašsaprotami un nepārtraukti, tikai salīdzinoši nesen Latvijā tiek lietots jauns termins – “ūdenssaimniecības pakalpojumu noturība”. Pēdējos gados nacionālā mērogā tiek runāts par ūdenssaimniecības pakalpojumu kā ārkārtas situācijā kritisku, līdz šim tā noturība lielākoties bija atkarīga no ūdenssaimniecības uzņēmuma vadītāja pašizlīdzsvarotības un neatlaidības. Vēl aizvien nav skaidri definētas prasības ūdenssaimniecības noturībai – cik ilgi, kādā apjomā un kvalitātē uzņēmumiem jābūt gataviem pašu spēkiem nodrošināt nepārtrauktu ūdensapgādi un notekūdeņu novadīšanu un kad palīgos nāks citas institūcijas un iestādes”. Tieši šobrīd par to notiek diskusijas ministriju un atbildīgo institūciju līmenī un cerams, ka tuvākajā laikā būs skaidri “spēles noteikumi”.

Attīstībai nepieciešami divi miljardi eiro

“Sabiedrības mērogā un nacionālajās interesēs ir veidot centralizētos ūdensapgādes tīklus teritorijās, kas ir blīvi apdzīvotas,” pauž S. Dejus. Viņš ir pārliecināts, ka centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija ilgtermiņā ir izdevīgāka par decentralizēto. Ja vien ir tāda iespēja, vajadzētu pieslēgties tīkliem. Sākumā var šķist, ka tas ir dārgāk, bet vēlāk būs mazāk jāiegulda apkopē un uzturēšanā, turklāt pakalpojuma sniedzējs uzņemsies atbildību par to, lai no krāna tecētu tīrs ūdens un vidē nonāktu piesārņojums. Ja cilvēkam ir aka vai spice, viņam ūdens kvalitāte būtu jāpārbauda vismaz reizi gadā. Savukārt decentralizētās kanalizācijas gadījumā jāreķinās, ka aizvien pieaugs gan asenizācijas pakalpojumu izmaksas, gan decentralizēto kanalizācijas sistēmu kontrole, lai neattīrīti notekūdeņi nonāktu dabā.

Jautājums par centralizētiem tīkliem blīvi apdzīvotās vietās kļūst aktuālāks

Situāciju Latvijā kopumā salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm S. Dejus vērtē kā diezgan labu. “Mums lielākā daļa sistēmu ir būvētas, sākot no pagājušā gadsimta 50. un 60. gadiem. Salīdzinājumam – lielā daļā Rietumeiropas valstu šīs sistēmas ir būvētas senāk: jau 19. gadsimta beigās, 20. gadsimta sākumā,” skaidro sarunbiedrs. Aptuveni 78% Latvijas iedzīvotāju izmanto centralizētu kanalizācijas sistēmu. Tas ir labs

Seku nopietnību palielināja iepriekš pieņemtie lēmumi

Vētras laikā situācija ūdenssaimniecības uzņēmumos bija ļoti atkarīga arī no tā, ko iepriekš darījuši to vadītāji, – piemēram, cik neatlaidīgi viņi pārliecinājuši pašvaldību un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju par nepieciešamību iegādāties ģeneratorus un citu aprīkojumu pakalpojuma nepārtrauktības nodrošināšanai. Tā kā stingru obligāto prasību līdz šim nebija, nācās pārliecināt, ka vajadzīgs ieguldījums, kas nozīmē arī tarifa pieaugumu. “Ļoti skaidri varēja redzēt, kurās pašvaldībās šīs diskusijas bija vainagojušās ar panākumiem, bet kur virsroku ņēmuši politiskie mērķi,” norāda S. Dejus.

Bija teritorijas, kur iedzīvotāji elektrības atslēgumu ietekmi uz ūdenssaimniecību būtiski neizjuta, citās dzeramo ūdeni nācās piegādāt ar mucām vairāku dienu garumā. “Mums nozarē šobrīd pietrūkst apmēram 1300 ģeneratoru,” leš asociācijas vadītājs. Pazūdot mobilajiem sakariem, nebija iespējams sazināties ar kolēģiem un vadīt dažādus tehnoloģiskos procesus. Tāpat trūka darbaroku – krīzes brīdī nepieciešams vairāk cilvēkresursu nekā ikdienā. “Ir desmitiem secinājumu, ar ko mēs turpinām strādāt,” saka S. Dejus.

rādītājs, ņemot vērā, ka valstī ir daudz mazapdzīvotu vietu. Centralizēto tīklu paplašināšanā Latvijā savulaik daudz ieguldīts, piesaistot Eiropas Savienības fondu finansējumu. Diemžēl lieli līdzekļi tīklu paplašināšanai nākotnē nav paredzēti. Lielākā daļa fondu līdzekļu šobrīd tiek novirzīta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pilnveidei, jo šajā jomā ieviestas jaunas kvalitātes prasības.

Šobrīd uzmanība būtu jāpievērš blīvi apdzīvotām vietām – piemēram, dārziņu teritorijām, kas kļūst par dzīvojamajiem rajoniem. Īpaši satraucoša ir tendence, Pierīgā veidojot jaunus privātmāju rajonus, kuros ir no dažiem desmitiem līdz pat 200 mājām, bet centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli netiek paredzēti. Tāpēc pastāv gruntsūdeņu piesārņojuma risks un nav izslēgts, ka turpat tuvumā ūdens tiek iegūts no spicēm un akām. Jauno, dārgo privātmāju iedzīvotājiem vajadzētu pārliecināties, ka ūdens, ko viņi lieto, ir tīrs.

Mērķu un uzdevumu daudz, naudas maz

Joprojām ieguldījumi nepieciešami arī jau izbūvētajos centralizētajos tīklos. To stāvoklis ir ļoti dažāds, tas atkarīgs arī no līdzšinējiem ieguldījumiem attīstībā. Nereti uzņēmuma vadītājam bija jāprot pārliecināt pašvaldības vadību, ka centralizētie tīkli ir nepieciešami, jo iedzīvotājiem investīcijas var nozīmēt tarifa pieaugumu. Īpaši problemātiskas situācijas joprojām atklājas, kad lielāks uzņēmums pārņem mazākas ūdenssaimniecības. Tomēr eksperts domā, ka ap-

Kurš maksās par gatavību ārkārtas situācijai?

“Ūdensapgādi mēs bieži uztveram kā pašsaprotamu lietu. Esam pieraduši, ka ūdens krānā ir kā dabas parādība, kas tur ir un būs mūžīgi. Neaizdomājamies, ka valstī to nodrošina ļoti smags vairāk nekā 3000 speciālistu darbs,” spriež speciālists. Viņaprāt, vēl mazāk domājam par to, ka krīzes situācijā jādoma arī par kanalizāciju. Tā var kļūt par vēl sarežģītāk risināmu problēmu. Ja apstājas notekūdeņu pārsūkņēšanas staciju un attīrīšanas iekārtu darbība, rodas gan anti-sanitāri apstākļi, gan vides piesārņojuma risks. Notekūdeņu attīrīšanas procesā tiek izmantotas lieljaudas iekārtas. Lai nodrošinātu to darbību, kad elektroenerģijas padavē radies pārtraukums, nepieciešami lieli ģeneratori un pietiekamas degvielas rezerves to darbināšanai.

Lai mēs šajā jomā būtu gatavi ārkārtas situācijām, nepieciešama plānošana un nauda. “Vai finansējuma avots būs kāds Eiropas Savienības fonds, vai izmaksas būs jāiekļauj tarifā, pagaidām par to tikai runājam,” rezumē S. Dejus. Piedevām viņš atzīmē: “Allaž uzsveram, ka mūsu nozare ir svarīgākā pilsētvidē. Elektrība ir supersvarīga, sakari ir supersvarīgi, bet bez tiem cilvēks var izdzīvot diezgan ilgi. Bez ūdens – trīs dienas.”

“Dārziņi” transformējas, vajag jaunus centralizētos tīklus

Limbažu novadā būtu nepieciešams izbūvēt centralizētās kanalizācijas un vietām arī ūdensapgādes tīklus kādreizējās dārziņu teritorijās pilsētas pievārtē, kā arī Skultes pagastā, stāsta SIA “Limbažu siltums” ražošanas direktora vietnieks **Normunds ŽAKIS**. Šīs apkaimes pamazām transformējas dzīvojamo māju rajonos ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju blīvumu. “Ja ūdensapgādes jautājumu cilvēki atrisina, izveidojot lokālas ūdens ņemšanas vietas, tad centralizētā kanalizācija ir nepieciešama, lai novērstu vides piesārņojumu,” viņš saka. Lokālās kanalizācijas sistēmas ne vienmēr tiek apsaimniekotas atbilstoši vides prasībām.

Limbažu pievārtē par iespējām izveidot centralizētos kanalizācijas tīklus ir interese šūjusies divu “dārziņu rajonu” iedzīvotāji – Dūņezera masīvā un Dārziemā. Savulaik tīklu izbūve tur tika plānota, bet vienā gadījumā apstājās, jo vairs nebija pieejams Eiropas Savienības finansējums. Otrā vismaz daļēji problēma radās novada pašvaldībā, kurai nebija skaidras nostājas (bija paredzēts, ka vietvara līdzfinansēs būvniecību). Šobrīd “Limbažu siltums” ir mērķtiecīgi veidojis centralizētos tīklus abu teritoriju virzienā, lai gadījumā, ja būs tāda iespēja, varētu virzīties tālāk.

Kādreizējo piejūras dārzkopības kooperatīvu teritorijā Skultes pagastā situācija ir daudz sarežģītāka. Pirmkārt, centrālās kanalizācijas, ūdensvada, kā arī attīrīšanas iekārtu izbūve tur varētu izmaksāt aptuveni 1,4 miljonus eiro. Šobrīd ne uzņēmumam, ne pašvaldībai nav finansējuma nepieciešamajai investīcijai. Otrkārt, ir tehniskie sarežģījumi. Ielas ir šauras, un, ja tajās jau izveidoti elektroapgādes tīkli, jāievēro droša distance starp komunikācijām. Tomēr tie būtu atrisināmi, izmantojot modernas tehnoloģijas.

Vēl viens būtisks jautājums ir par pieslēgumiem centralizētajai kanalizācijai tur, kur tīkli jau izbūvēti. Šajā ziņā ir zināms progress. Piemēram, pavasarī SIA “Limbažu siltums” izbūvēja jaunus pieslēgumus Kaupiņciemā (vienā no privātmāju rajoniem Limbažos) līdz īpašumu robežām, ieguldot šajā pasākumā 30 000 eiro. Tomēr uzņēmuma finansālās iespējas ir ierobežotas – jaunu pieslēgumu veidošanā tas var atļauties ieguldīt aptuveni 30% no izmaksām. Pārējais būtu jāsedz pakalpojuma saņēmējam. Iespējams, varētu cerēt arī uz pašvaldības atbalstu. Šobrīd novada domē tiek izstrādāts jaunu saistošo noteikumu projekts. Tajos būs noteikts, kā tiks organizēta pieslēgumu veidošana un kurš par to maksās. “Tas mums ļoti palīdzēs. Pirmkārt, būs skaidri spēles noteikumi. Otrkārt, mēs varēsim sākt plānot uzņēmuma līdzekļus pieslēgumu izbūvei,” skaidro N. Žakis.

SIA “Limbažu siltums” ir uzņēmums, kurā reorganizācijas rezultātā ir saplūduši trīs komunālo pakalpojumu sniedzēji: SIA “Limbažu siltums”, SIA “Limbažu komunālserviss” un SIA “Alojas Saimniekserviss”.

Pie ūdeņiem nevar darīt visu, ko gribas

Dzīvojot pie ezera vai upes, cilvēkam šķiet pašsaprotami, ka viņš savu krastu var kopt pēc saviem ieskatiem – iztīrīt peldvietu, uzbūrt grants kārtu, ierīkot laipu vai paņemt ūdeni dārza laistīšanai. Taču ir savas prasības, kas jāievēro. Par to stāsta Valsts vides dienesta (VVD) Vidzemes reģionālās vides pārvaldes Piesārņojuma kontroles daļas vadītāja Ilze LUIKA.

Krastā ir spēkā īpaši noteikumi

Virszemes ūdensobjektiem ir noteiktas aizsargjoslas, kuru izmantošanas prasības un ierobežojumi ir noteikti Aizsargjoslu likumā. To mērķis ir samazināt piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērst erozijas procesu attīstību, ierobežot saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās un saglabāt aizsargjoslas raksturīgo ainavu ūdenstilpēm, ūdenstečiem un mākslīgiem ūdensobjektiem.

Aizsargjoslu platumi vienuviet atspoguļoti pašvaldību teritoriju plānojumos. Tie mainās atkarībā no virszemes ūdensobjektu garuma vai platības. Minimālais platums ir 10 m plata josla gar virszemes ūdensobjekta krasta līniju, ūdensobjektiem ar applūstošo teritoriju aizsargjosla ir visā tās platumā. Ierobežojumi attiecas uz būvniecību, tajā skatā arī nožogojumu būvi, teritorijas uzbēršanu, koku ciršanu, derīgo izrakteņu ieguvī, kā arī mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu

un mehānisko transportlīdzekļu un lauksaimniecības tehnikas mazgāšanu. Tātad arī tad, ja cilvēkam pieder zeme līdz pašai ūdens malai, tas nenozīmē, ka šajā teritorijā var rīkoties pilnīgi pēc saviem ieskatiem.

Tāpat jānodrošina tauvas josla gar ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju vai kuģošanu saistītām darbībām un kājāmgājējiem. Publiskajiem ūdeņiem tie ir 10 m, privātajiem – 4 m.

Dārzu laistīt drīkst, bet, izmantojot lielāku apjomu, vajadzīga atļauja

Ir jāsaskatās, cik liels ūdens apjoms tiek paņemts. Ja cilvēks izmanto ūdeni nelielā daudzumā, piemēram, sava dārza laistīšanai, tad īpaša atļauja nav vajadzīga. Ja diennaktī tiek iegūti vairāk nekā 10 kubikmetri ūdens, VVD jāsaņem ūdens resursu lietošanas atļauja. Šādā gadījumā paņemtais un izmantotais ūdens daudzums ir jāuzskaita, turklāt šādā gadījumā par ūdens resursu izmantošanu jāmaksā dabas resursu nodoklis.

Piesārņojumu pārbauda arī pēc iedzīvotāju ziņojumiem

VVD ikdienā uzrauga ūdens resursu izmantošanu, kā arī piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, tajā skaitā arī tiek uzraudzī-

ta notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbība. Pārbaudes tiek plānotas un organizētas, balstoties uz riska analīzi. Inspekcijas plānā iekļauj tās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, kurās ir konstatētas problēmas un kas plānā iekļautas saskaņā ar VVD izstrādāto algoritmu. Taču VVD ne tikai veic plānotas pārbaudes, bet reaģē arī uz iedzīvotāju iesniegumiem un sūdzībām. Ja tiek saņemta informācija, ka ūdenī parādījušies netīrumi, ūdenim ir nepatīkama specifiska smaka vai ir bojāgājušas zivis, šāda informācija var kļūt par iemeslu pārbaudei. “Primāri visa saņemtā informācija tiek izskatīta un izvērtēta atbilstoši VVD kompetencei, un, ņemot to vērā, mēs attiecīgi reaģējam un veicam pārbaudes,” skaidro I. Luika.

VVD inspektori, izskatot sūdzības un veicot pārbaudes, var konstatēt ūdens piesārņojumu, identificēt iespējamo piesārņojuma avotu, kā arī uz vietas izmērīt ūdens elektrovadītspēju, pH līmeni un skābekļa saturu. Tāpat tiek paņemti ūdens paraugi, ko nodod testēšanai akreditētā laboratorijā. Ja laboratorija apstiprina neatbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, VVD var uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, kā arī vainīgajai personai uzdot novērst neatbilstības.

Arī upes tīrīšana nav vienkāršs darbs

Runājot par upēm, I. Luika uzsver vēl kādu būtisku aspektu – upes vai ezera tīrīšana vai padziļināšanu nevar uzsākt pat-

vaļīgi. Pirms darbu veikšanas jāizvērtē, kādi darbi nepieciešami, kādā apjomā un kādā teritorijā tas tiks darīts. Ja tiek izvākti koku sanesumi vai aizsprostojumi un paredzēts strādāt ar rokas instrumentiem, šāda darbība ir uzskatāma par virszemes ūdensobjekta tīrīšanu kopšanas un uzturēšanas nolūkos. Šādos gadījumos VVD tehniskie noteikumi nav nepieciešami, tomēr darbu veikšanā jāievēro noteiktās prasības. Vienlaikus jāņem vērā, ka grunts izrakšana no virszemes ūdensobjekta šādu darbu gaitā nav atļauta. Ja ūdensobjektā nepieciešama grunts izrakšana, vajadzīgs VVD saskaņojums. Tas nozīmē, ka vēlme sakopt upi pati par sevi nav pietiekama. Ūdensobjekts ir ekosistēma, kuru ietekmē katra darbība no malas.

Ja redzi – ziņo

VVD aicina iedzīvotājus nepalikāt malā un ziņot, ja tiek pamanīti vides pārkāpumi, tostarp ūdens piesārņojums. Par iespējamiem pārkāpumiem VVD var informēt, izmantojot mobilo lietotni “Vides SOS”, nosūtot e-pastu vai zvanot pa tālruni +371 26338800.

Ūdens kvalitāti ikdienā nevar pārbaudīt ikviens ezera vai upes krasta iedzīvotājs. Taču, regulāri atrodoties ūdenstilpes tuvumā, cilvēki var pamanīt tajā notikušas pārmaiņas un par tām ziņot. “Šāds ziņojums var kļūt par pirmo soli, lai iespējamai situācijai vai problēmai tiktu pievērsta uzmanība,” uzsver vides speciāliste.

Aģes upe – tā ir kopīga atbildība

Siguldas novada Lēdurgas pagastā ir Aģes ezers, kura krastā dzīvojošais Ģirts Liepa par savu ezeru var runāt nepaguris. Viņš te ir uzaudzis, atgriezies pēc Rīgas darbu perioda un nu jau gandrīz desmit gadus pastāvīgi dzīvo šeit. 4. maijā ezera ūdens vidū viņš uzvelk Latvijas sarkanbaltsarkano karogu. Taču patriotisms šajā gadījumā neaprobežojas tikai ar karogu un svinēšanu. Tās ir arī bažas par to, kas notiek ar vietu, ko Ģirts pamatoti uzskata par savējo. Un viņam patiešām ļoti rūp, kas notiek ar apkārtnējiem ūdeņiem.

Vasarā pie ezera ierodas radi un draugi, bērni peldas, ziemā, ja ir pietiekami izturīgs ledus, uz ūdenskrātuves parādās slidotāji no Lēdurgas, Siguldas un tuvākās apkārtnes. Kā jau dzīvojot laukos, ir dārzs, zāle, tehnika un savi darbi. Ezers rimti eksistē arī tad, kad neviens tajā neplunčājas un necenšas no tā izmānīt zivis.

Ezers, kas jāsaudzē pašiem

Aģes ezers (111,2 ha) ir privāts īpašums, piegulošā zeme pieder privātpersonām un pašvaldībai. Vietvaras bilancē ir šaura zemes strēlīte pie ezera. Savukārt cilvēkiem, kuri dzīvo tā krastos, ir sava izpratne par to, kā šeit vajadzētu saimniekot. “Pa lielam mēs neatļaujam braukāt ar motorlaivām,” saka Ģirts. Arī ūdens motocikli šeit nav gaidīti. Ne jau tāpēc, ka vietējie gribētu ezeru pataisīt par savu privāto teritoriju. Viņi šo vietu uztver kā dzīvu ekosistēmu, kam nav vajadzīgs benzīna dzinēju troksnis.

Ģirts Liepa ir ūdens mīļotājs un patriots. Aiz viņa ezerā – 4. maijā ievietots Latvijas karogs

Ģirts makšķerē tikai reizumis. Taču viņš zina, kādu sugu zivis mitinās ezerā, un redz, ka copmaņi te ierodas. Reizēm kāds var visu dienu mētāt vizuli un neko nenokert, citam veicas labāk. Taču galvenais ir ievērot noteikumus un saprast, ka ūdeņu resursi ir limitēti. Vietējiem nākas arī pašiem uzmanīt maluzvejniekus un ierobežot tīklu likšanas aktivitātes. Tas nav patīkams pienākums, taču, ja cilvēki grib saglabāt savu ezeru, reizēm jāpaskatās, kas notiek blakus. Oficiālie monitoringa dati liecina, ka Aģes ezera ekoloģiskā kvalitāte un potenciāls ir vidējs.

Upe, kurai trūkst skābekļa

Ezers ļauj patiesi izbaudīt peldes, slidšanu un mierīgus vasaras vakarus. Par Aģes upi, kas iztek no ezera, Ģirts izsakās daudz skarbāk. Te jāmin Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati. Tie liecina, ka Aģes upes augšteces ekoloģiskā kvalitāte un potenciāls ir ļoti slikts. Sarunbiedrs upes stāvokli redz savām acīm daudzu gadu garumā. Viņš stāsta par posmiem, kas aizaug un kuros ūdenim “elpot” kļūst arvien grūtāk. “Upes daļa līdz Lēdurgai ir mirusi, nav skābekļa,” viņš saka. Atsaucot atmiņā pagātni, sarunbiedrs atceras, ka agrāk upē ieplūduši arī neattīrīti notekūdeņi. Šobrīd šī problēma vairs nav aktuāla, jo izbūvētas attīrīšanas iekārtas, tomēr dabai nav tādas pogas kā datoram, ar kuru var dzēst nodarīto. Agrāk radītais piesārņojums savu melno darbu ir paveicis, un upes ekosistēma no tā joprojām nevar atgūties.

Iesniegumi ir rakstīti. Sarunas notikušas

Jāatzīmē, ka vietējie iedzīvotāji nesēž gluži vienkārši krastā ar savām žēlabām. Par Aģes upes stāvokli ir rakstīts un runāts ar atbildīgajām institūcijām. Ģirts stāsta, ka par šo jautājumu diskutēts arī ar Zemkopības ministrijas darbiniekiem. Atbilde bijusi “problēma ir zināma”. Upes sakārtošana projektos esot paredzēta. Taču viss atkal nonāk pie tā, ka naudas visam nepietiek. “Projekts ir, bet kad viņi to izdarīs, šajos apstākļos ir grūti pateikt,” Ģirts atstāsta saņemto informāciju. Un te arī rodas vietējo rūgtā neapmierinātība. Ja problēma ir zināma, par to ir ziņots, sarunas notikušas un risinājums pat ieplānots, cik ilgi vēl jāgaida? Arī upe gaida, taču neko nevar sagaidīt.

Ūdens ir tepat – ikdienas dzīvē

Būt pie ezera Ģirtam patīk. Tā ir gluži parasta lauku dzīve ar ierastajiem darbiem un rūpēm. Ūdens tiek izmantots dārza laistīšanai, vasarā cilvēki peldas, drošā attālumā no laipas nomazgā traukus. Viņa māja atrodas kalnā, līdz ezeram ir aptuveni

KLIEDZOŠS FAKTS

Aģes grīvā zivis 2018. gadā konstatēta ļoti augsta bromdifenilētera BDE 47 koncentrācija: 0,518 µg/kg, bet BDE 99 bija 0,324 µg/kg. Attiecīgi BDE 47 pārsniedza vides kvalitātes normatīvu aptuveni 60 reizes, BDE 99 – 38 reizes.

300 m. Arī pārējās apdzīvotās mājas nav tuvu pie krasta.

Tāpēc rūpes par ūdenstilpi viņam ir praktiska lieta. Ja ezers ir piesārņots, tātad problēma ir tepat blakus. Ja upē samazinās skābekļa daudzums, tas ir nopietni. Agrāk tur bijuši pat sastopami laši un nēģi, nu tie nav redzēti jau ilgus gadus. Tagad pēc lielajām lietavām Ģirts priecājas par augsto ūdens līmeni – tas pakāpies par aptuveni 40 cm. “Ļoti labi pirms ziemas! Ja uznāks biežais ledus, zivīm būs, ko elpot,” viņš paskaidro. Un piebilst, ka ziemā pie laipas parasti uzstāda aeratoru – ūdens bagātināšanai ar skābekli.

Karogs virs ezera

4. maijā Ģirts Aģes ezerā mastā paceļ Latvijas karogu. Viņš pats smeļoties prāto, ka citos ezeros tāds skats diez vai ir bieži redzams. Karogs tur stāv visu vasaras sezonu. Simboliski izdaiļo ezeru, kas ir vietējo un viesu atpūtas, dzīves sastāvdaļa. Tomēr ūdeņi paši par sevi nevar parūpēties, jo dabas dizains nav rēķinājies ar tik rupju cilvēku iejaukšanos.

Tāpēc Ģirts uzskata, ka rūpes par Aģi nevar būt tikai valsts iestāžu jautājums. Vietējie dara, ko spēj: ievēro ūdeņu lietošanas noteikumus, uzmana “malīkus”, ierobežo nevajadzīgu motorizētu kustību. Taču ar iedzīvotāju modrību vien nepietiek. Ja upes ekoloģiskais stāvoklis ir ļoti slikts, nepieciešama arī profesionāla un sistemātiska rīcība.

Latvijas vides aizsardzības fonds

Materiāli tapuši ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu. Par publikāciju saturu atbild SIA “Kurzemes Vārds”.

Aģes ūdens kvalitāte

LVĢMC 2024. gada novērtējums četriem Aģes ūdensobjektiem

Avots: LVĢMC, “Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2024. gadā”